

Høststormkruset 2004

Skrevet av Bjørn Ytreland med hjelp fra Kristine Brobakke, Finn Haugland, Torgeir Svensen, Einar Sveian mfl

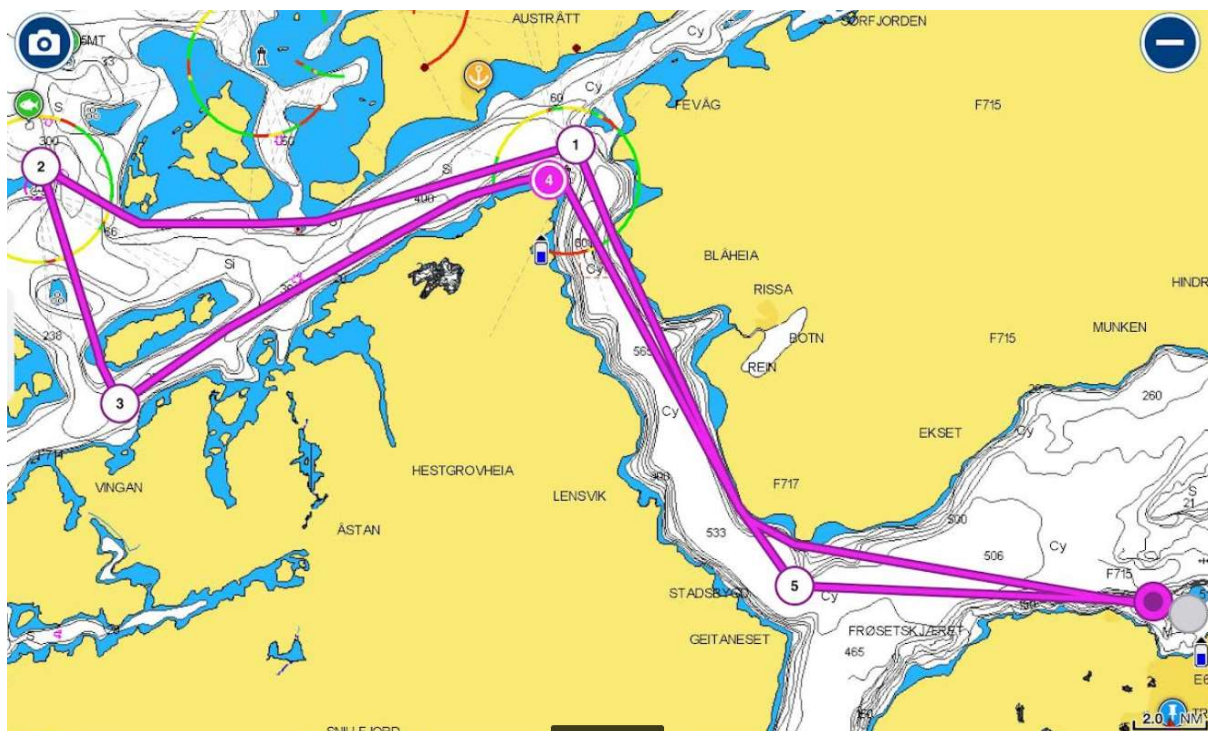
Det utstilte Høststormkruset fra 2004 ble gitt til premiesamlingen av Ole Birger Giæver som vant Høststormen flere ganger, senest i årene 2016, 2017 og 2018 med «Foxy Siss».

Høststormkruset er en vandrepremie som tilfaller vinneren av den årlige Høststorm regattaen. Høststormkruset ble første gang vunnet av Houchang Fathi i 1979, men selve Høststormregattaen eller «Høststormen» som vi kjenner den ble arrangert første gang kanskje allerede i 1977.

En mindre gruppe Trondhjems seilere med bla Arne Klüver og Halle Holm dro i gang en privat kappseilas med start fra Skansen, SB runding Rød stake ved Røberg, innover fjorden med SB runding av Ytterøya og til mål mellom vannledningsbøyene ved «Cuba».

De første årene holdt man seg til denne banen, men litt utpå 1980-tallet ble banen strukket ut fjorden forbi Agdenes, BB runding «Flesa» lykt, inn fjorden igjen med målgang først på «Cuba», senere ved Skansen. Etter hvert så kom justeringer på banen, blant annet så gikk man etter runding «Flesa» sør-østover med BB runding «Leksa», før kursen gikk raskeste veien til mål. Dette gir et regattaløp på drøye 80 Nautiske mil, men utseilt distanse kunne fort nærme seg 100 Nm om det ble mye kryss.

Seilassen ble frem til nylig arrangert en helg i månedsskiftet september-oktober. Starten gikk i 18-19 tiden og mørket kom fort! De eneste holdepunktene var lys fra land, lykter og fyr, lanterner hos konkurrenter og annen skipstrafikk. Frem til kartplotterne inntok manesjen på 1990 tallet, så var det papirkart som gjaldt, kanskje plotting av Waypoints på en AP-navigatør, som var greie å bruke, men ikke alltid så veldig nøyaktige.

Navnet «Høststormen» har mange ganger fullt ut vist seg å være et velfortjent navn! Oftest opplevde man både perioder med vindstille og stormkast! Kraftige byger som ble sluppet ut av en sekk i mørket kunne være utfordrende. Kald luft og kald sjø, mangel på søvn og kanskje nokså enkelt kosthold slet på mannskapene. «Høststormen» er tøffe greier!

Det er utallige historier knyttet til de forskjellige «Høststormene»! Seil som revner, rigger som havarerer, nødhavner som oppsøkes, grunnstøtinger og ellers alt som til faget henhører! Historier som blir gjenfortalt blant «gamlingene» som jevnlig møtes på Skansen.

«Høststormen» 1.-2. oktober 2010 var spesielt dramatisk! To mann over bord, to brukne master, 11 ødelagte seil, 8 utblåste spinnakere og en knekt bom. Alt i åpne farvann og gjerne i «kølmørtna»!

Arne Rathe's «Intrepido» fikk en hovedrolle i en av hendelsene, vi lar Kristine Brobakke som deltok som mannskap i «Intrepido» fortelle:

Hendelsesforløp fra Intrepido II etter runding Agdenes

Intrepido rundet Agdenes samtidig med Lusso Lupa rett før kl 2200, og hadde da fullt storseil og 3'er oppe. Vi var litt spent på vindforholdene ute i leia, og der økte vinden på med 46 knop i kastene. Alle mann ble purret på dekk for å reve storseilet. Vi falt av og lenset unna slik at vi skulle ha ca 1000 m klaring til land og båtene som kom bak i feltet før vi tok revet. Mens vi trøblet med en ødelagt revekrok gikk et par av sleidene i storseilet i stykker og vi plukket derfor ned hele seilet. For at vi ikke skulle komme i noen konflikter med båter som fortsatt seilte hadde vi utkikk både på styrbord og babord side, samt startet motoren for å holde baugen mot vinden. Etter vurderinger frem og tilbake om vi skulle reparere sleidene eller bryte og gå til Selva/byen besluttet vi det siste. Båten ble ryddet, vi kjørte sakte østover.

Utkikk på babord, Henrik, meldte om et blinkende rødt lys. Vi klarte ikke å identifisere det, det var ikke på land, det skal ikke være noe bøye der, det beveget seg ikke som en båt. Vi holdt samme kurs og fulgte lyset avventende, helt til Henrik melder "det er en mann i sjøen!". Det var den røde hodelykta vi hadde sett, og han gikk opp og ned med bølgene. Han vinket til oss og vi organiserte oss for en redningsaksjon.

Lukemann Andreas var under dekk med seil, så han trykket MOB-knappen på GPS'n og meldte på VHF. Kristine styrte opp i lo for mannen og Henrik kastet kastelinen mot ham. Denne ble tatt av vinden, så vi måtte prøve flere ganger. Vi drev for nære mannen, så vi kjørte opp gjennom vindøyet og prøvde en gang til. Vi fikk linen i en avstand på ca 1 m fra mannen, men han klarte ikke å ta etter tauet.

Flere av de store båtene (ferga, kystekspresen, lastebåt) som var med i redningsaksjonen kom til med lyskastere, så vi hadde godt arbeidslys. Vi måtte prøve en ny taktikk, så vi slapp kastelinen ut etter oss, og prøvde å sirkle inn mannen. Det gikk nesten, men linen ble akkurat for kort til at han fikk tak i den. Så kjørte Kristine så nære hun torde, og vi fikk kastet linen rett i hode på ham fra ca 5 m. Fast fisk! Vi fikk dratt ham inn mot akterskipet. Det kom en bølge, og han forsvant under båten for oss. Heldigvis slapp han ikke, og når han kom opp fikk vi dratt han bak til hekken. Der har vi et lite steg rett over vannlinja, og med 3-4 stk av mannskapet fikk vi dratt ham om bord. Mannen snakket klart og heter Kai, men virket kald og medtatt. Dessuten hadde han svelget en god del sjøvann som skulle opp.

Om bord har vi Maren sykepleier og lege Sunniva, så de fikk ham under dekk. Der kledde de av våte klær, på med tørt ull, inn i varmereflekerende folie og ned i sovepose. Vi meldte at mannen var om bord, og at vi gikk til Selva. Så fikk vi høre at han kom fra Fayanse, og at det var skipperen om bord. Vi kikket oss rundt, og så etter hvert Fayanse. Der var det meste av seil nede og motoren gikk, men piken på storseilet sto oppe, og de hadde dermed fortsatt en god del vindfang. Vi kjørte etter så nært vi turte og lyste om bord. Det var ingen på dekk, og vi fryktet at det lå flere folk i sjøen. Kai trodde han var den eneste som hadde gått over bord, og etter litt dukket det opp folk på dekk. Vi hørte at Florø Radio og Fayanse hadde kontakt på VHF, og at de fikk vite at Kai var berget. De satte kursen mot Brekstad, og vi fulgte etter i lo (det var ikke rare le vi klarte å gi)..

På Brekstad er havnen ganske utsatt for SØ, og der inne var det også nok utfordringer.

Flytebryggen hadde dregget tidligere på dagen, så landtau var spent opp og sperret hele indre havn. Det var en gruppe fra Rissa med åpne råseglbåter som lå rett innafor molen, og de hadde hatt hjelp fra redningskøyta tidligere. I tillegg hadde flere av deltagerne fra Høststormen søk nødhavn der. 3-4 båter siklet rundt på havna, og Arve Flatås og Erling Haug hadde tatt grep som havnekapteiner på VHF. Vi slapp inn Fayanse før oss for at hun skulle komme til kai. Vi fikk god hjelp fra Pirat til å legge oss ved dieselfyllinga. Fayanse hadde vansker med å finne en god havneplass, og med vindfanget fra storseilet lå de ikke godt mot brygga. De satte på land en mann, og Kai var også veldig

oppsatt på å få kommet seg om bord i båten sin. Vi ville gjerne ha ham til observasjon, men han var relativt kvikk og hadde fått opp varmen. Med lånte klær ble han overlevert mannskapet sitt som var på land, og mens Fayanse sirklet på havnen fikk de rodd om bord med gummibåt, og lagt seg med landtau rett innenfor moloen.

Kai hadde nettopp gått i vannet når vi begynte å reve storseilet. Han trodde vi kom for å plukke ham opp, og lyste mot oss med hodelykta hele tiden. Vi viste ikke at det lå en mann i sjøen, og hadde god tid. Jeg anslår at vi brukte 15-20 minutter fra vi begynte å reve til vi hadde bestemt oss for å bryte, og Henrik meldte om mannen i sjøen. Videre brukte vi 5-10 minutter på å plukke ham opp.

Tankevekkere som vi har fått:

- Vi hørte ikke mayday-meldingen som kom på VHF fra Fayance, den kom antagelig mens vi revet storseil og alle mann var på dekk. Det er problematisk å høre VHF'en i slikt vær, og de fleste har nok med seg selv. Dette til tross for at VHF sto på dual watch 6/16 og vi har høytalere i cockpit.
 - Vi hadde ikke sette Kai uten hodelykta samt skarp utkikk. Hadde vi ikke "snublet" over han er det bare varmesøkende kamera fra helikopter som kan lokalisere mann i sjøen i det været. Alle må ha vanntett strobe-lys på redningsvesten!
- Kasteline og hesteskobøyle er uegnet i store bølger og mye vind, de er altfor lette og blir blåst vekk med været. Dessuten er det kritisk å unngå tau i propellen.
- Unngå å utsette eget mannskap for risiko i en redningsaksjon. De fleste var klipset fast, og alle som jobbet ut av båten. Men jeg selv for eks. brukte ikke line ved rorposisjonen, og det burde jeg selvfølgelig gjort.
- Kommunikasjon om bord. Vi ropte "mann-over-bord" når vi så Kai i sjøen. Det førte til at Andreas under dekk trodde vi hadde mistet noen fra eget mannskap.
- Vi fant fram pyroen, men skøyt ikke opp fallskjemsrakett. Det burde vi ha gjort, for flere av båtene i aksjonen søkte på feil sted.

Jeg vil berømme hele mannskapet på Intrepido II for å ha utvist godt sjømannskap i en presset situasjon, og bidratt til at hendelsen fikk et lykkelig utfall. Mannskapet var Arne Rathe, Maren Krogstad, Andreas Krogstad, Sunniva Stenmark, Marius Brevik, Eik Høy, Guro Sylling, Henrik Larsen.

Kristine Brobakke

Adresseavisen hadde en større artikkel om hendelsene under denne «Høststormen» allerede mandagen 4. Oktober. Og Trondhjems Seilforening sendte ut denne pressemeldingen:

Pressemelding fra Trondhjems Seilforening.

Helgen 1. til 2. oktober arrangerte TSF sin årlige "Høststorm-seilas". Denne går fra Trondheim til et rundingsmerke øst for Fjellværsøya og tilbake til byen. Dette er en tradisjonsrik regatta som har vært arrangert i over 30 år. På forhånd var det meldt liten kuling, men det skulle vise seg at vinden ble vesentlig sterkere – til tider i storm styrke. I de krevende

forholdene falt to personer i sjøen fra ulike båter under arbeidet med å redusere seilføringen om bord. Den ene ble raskt tatt om bord i egen båt – den andre ble liggende i sjøen i ca. 25 minutt før han ble plukket opp av seilbåten Interpido II.

Styret i Trondhjems Seilforening har hatt en evaluering av hendelsen, og vil rette en stor takk til båter som kom til unnsetning. Spesielt vil vi framheve mannskapet på båten Intrepido II for redningsdåden - her ble det utvist meget godt sjømannskap av skipper Arne Rathe, vaksjef Kristine Suul Brobakke, Maren Krogstad, Andreas Krogstad, Sunniva Stenmark, Marius Brevik, Eik Høy, Guro Sylling, og Henrik Larsen. Vi vil også takke nyttetrafikken som deltok i søket, som med sine kraftige lyskastere lyste opp redningsområdet. Mange båter søkte nødhavn på Brekstad og fikk god assistanse der av Arve Flatås og Erling Haug med fordeling av havneplasser. I tillegg vil vi takke regattaarrangør Harald Brataas og Lars Nordmo med tett oppfølging og god kommunikasjon med deltagende båter.

I lys av dette vil Trondhjems Seilforening fortsette å holde fokus på god sikkerhet, og vi vil på nytt tilby sikkerhetskurs, VHF-kurs etc. til våre medlemmer gjennom vintersesongen. Vi vil også arrangere et åpent medlemsmøte før jul hvor sikkerhet vil stå på programmet.

For redningsdåden mottok Skipper Arne Rathe og alle medlemmene av mannskapet i «Intrepido» Norges Livredningsselskap's Diplom for fremragende redningsdåd!

«Høststormen» som hadde blitt en mer og mer populær «Manndomsprøve» med stadig flere deltagere ble etter hendelsene i 2010 gjenstand for revurdering. Både fra TSF og fra de enkelte seilerne. Kravene til sikkerhet ble skjerpet, og antall påmeldte sank. Men seilasene fortsatte noen år før tidspunktet ble forskjøvet til tidligere på høsten. Ved et par anledninger har seilasen blitt avlyst pga manglende påmelding, senest i 2024.

Under «Corona-epidemien» i 2020 ble allikevel «Høststormen» arrangert, men da som en «Doublehanded» regatta! Som om den ikke var tøff nok fra før...

«Høststormen» har vært opplevd av svært mange av Trondhjems-seilerne og alle sitter igjen med minner fra disse! Og med årene er nesten alle minner blitt gode!

Pga seilasens karakter, med stadig skiftende vinder og ellers alle utfordringer man kan tenke seg, så var det ikke alltid de sterkeste og mest markante seilerne som stakk av med seieren. Alle kunne derfor legge avgårde med vinnerambisjoner, og det gjorde de fleste. Mange ble i så måte skuffet selvfølgelig, men opplevelsen av mestring fikk man med seg. I premielisten til slutt finner vi mange vinnere, noen fremhever seg med mange seire, noen vant sin eneste regattaseier på denne seilasen. Kongen av «Høststormen» må (i hvert fall inntil videre) Finn Haugland kalles med sine sju seire:

Resultater Høststormen 1979 – 2018

1979	«Carmen»	Houchang Fathi
1980	«Stella»	Gunnar Pettersen
1981	«Viv»	Ole Johan Storaas
1982	Ukjent	
1983	Ukjent	
1984	Ukjent	
1985	Ukjent	
1986	«Stella»	Gunnar Pettersen
1987	«Geisha»	Torgeir Svensen
1988	«Invincible»	Finn Haugland
1989	«Idyll»	Edvin Sørlie
1990	«Senja»	Per Johan Grønvik
1991	«Invincible»	Finn Haugland
1992	«Invincible»	Finn Haugland
1993	«Invincible»	Finn Haugland
1994	«Rebelle»	Ole Johan Storås
1995	«Senja IV»	Per Johan Grønvik
1996	«Rebelle»	Ole Johan Storås
1997	«JeppX»	Harald Horn
1998	«Invincible»	Finn Haugland
1999	«ExQuiz»	John Langø
2000	«ExQuiz»	John Langø
2001	«Invincible»	Finn Haugland
2002	«Geisha»	Torgeir Svensen

2003	«Geisha»	Torgeir Svensen
2004 ?	«Invincible»	Finn Haugland
2004 ?	«ExQuiz»	John Langø
2005	«Topaz»	Vidar Halvorsen
2006	«Marguerita»	Alf Pedersen
2007	«Pernille»	Dariuz Fathi
2008	«Foxy Siss»	Ole Birger Giæver
2009	«Enhjørningen»	Christian Øye
2010	«J-Walk II»	Ketil Wiik Johnsen
2011	«Exuma»	Johnny Holst
2012	«J-Walk II»	Ketil Wiik Johnsen
2013	«Hydra III»	Christian Jahn
2014	«MiPia»	Frode Wisth
2015	«Lusso Lupa»	John Langø
2016	«Foxy Siss»	Ole Birger Giæver
2017	«Foxy Siss»	Ole Birger Giæver
2018	«Foxy Siss»	Ole Birger Giæver
2019		
2020*		
2021	Avlyst (for liten påmelding)	
2022		
2023		
2024	Avlyst (for liten påmelding)	

*) 2020 Pga Covid restriksjonene ble «Høststormen» arrangert som «Doublehanded»